Tilfældet. Tværtimod. Købstædernes Udgifter til Skolevæsenet give god Grund til at imødekomme Købstædernes Krav om Statens Overtagelse af en større Del af Lønreformsudgifterne. Udgifterne til Skolevæsenet i Købstæderne i de sidste 20 Aar ere stegne til over det tredobbelte. De samlede Udgifter til Skolevæsenet vare i 1888 1,499,000 Kr. 47 Øre og i Aaret 1907—08 4,535,263 Kr. Hertil vilde der efter Regeringens Forslag være kommet 350,000 Kr. som yderligere Paalæg til Kommunernes Skoleudgifter. Efter Flertallets Forslag vil det blive 436,000 Kr., man yderligere lægger til, altsaa omtrent 10 pCt.

Det forekommer mig, at er der nogen kommunal Institution, som Staten har Pligt til at yde Støtte, er det netop Skolevæsenet. Den ærede Ordfører udtalte ganske vist, at Købstæderne ogsaa kunde drage Fordel af Statens Tilskud til Lærerlønninger ved den forøgede Undervisning i Mellem- og Realskoler, thi derved kommer Staten til at yde Bidrag til Lærerlønninger for Undervisning af de ældre Børn. Det er rigtigt, men det maa erindres, at Undervisning i Almindelighed er en Opgave, Staten er stærkt interesseret i. Det er ikke saaledes, at den Kommune, der indfører en bedre Undervisning og skaffer sine Børn en fyldigere Oplysning, alene kommer til at nyde godt af de Fordele, der derved opnaas for de Mennesker, der opvokse i den. Der er saa livlig en Frekvens mellem de forskellige Kommuner, at de Børn, der faa deres Undervisning i den ene Kommune, maaske komme til at øve deres Manddomsgerning i en anden. Og den forøgede Undervisning, man indfører i Kommunerne, kan blive til Gavn for det hele Land. Naar saa tilmed de enkelte Kommuners Evne til at ofre til Skolevæsenet er forskellig, forekommer det mig ret naturligt, at Staten bærer en større Del af Udgifterne til Skolevæsenet. Derved faar man en ligeligere Fordeling.

Den ærede Ordfører for Reformpartiet udtalte, at Købstæderne havde bedre Evne til at betale end Landkommunerne, og han kom til dette Resultat ved at sammenligne de Beløb, der henholdsvis i Landkommunerne og Købstadkommunerne svaredes i Indkomstskat til Staten. Han drog heraf den Slutning, at der var større Velstand i Købstæderne, og at de som Følge deraf havde bedre Raad til at betale. Der er allerede fra anden Side gjort opmærksom paa, at det, at man kommer til større Indkomstbeløb i Købstæderne end paa Landet, ikke behøver at betyde, at der er større Velstand i Købstæderne. Denne Forskel beror sikkert i væsentlig Grad derpaa, at man bedre er i Stand til at udfinde Indkomsterne i Købstæderne end paa Landet. Selv om det ærede Medlem havde Ret i den Paastand, at det, at der er større Indkomster i Byerne end paa Landet, var et Bevis paa, at der var større Velstand i Byerne, vil det dog ikke være afgørende med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt der var Trang til eller kunde rejses et retfærdigt Krav paa Støtte til Skolevæsenet. Naar der f. Eks. ogsaa af den ærede Ordfører blev henvist til, at Købstædernes Udgifter til Skolevæsenet i Forhold til deres samlede Udgifter kun vare 12,6 pCt., medens Landkommunernes vare 24 pCt., beviser det jo heller ikke noget som helst. Man maa jo undersøge de samlede Udgifter i By- og Landkommunerne, og Købstædernes Udgifter ere da der langt større end Landkommunernes. Og man maa ogsaa se paa Ligningsprocenten. Den er i de fleste Købstæder, i alt Fald i de større, oppe paa 8 pCt. og derover, et Forhold, som man slet ikke kender i Landkommunerne. Tager man Hensyn til alt dette, viser det sig, at Købstædernes Udgifter til Skolevæsenet i Virkeligheden ere langt større end Landkommunernes, og der havde derfor været god Grund til at imødekomme Købstædernes Andragende om, at Staten skulde tage en større Part af Udgifterne paa sig, ligesom den gør for Landets Vedkommende. Efter Regeringens Forslag vilde Statstilskuddet dog blive 25 pCt. for Købstæderne og 34 pCt. til Landkommunerne. Men efter Flertallets Forslag ville Købstæderne kun faa 22 pCt., medens Landkommunerne faa 40 pCt. af Staten. Man har altsaa behandlet Købstad- og Landkommuner efter højst forskellig Maalestok, og det forekommer mig, at det er en Pligt for os, der repræsentere Købstæderne, at paatale det.

Det undrer mig i høj Grad, at det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (Martin Madsen Halsted) ikke har kunnet gaa med til vort Forslag om at stille Købstæderne gunstigere, end Flertallet vil det. Det ærede Medlem for Assens (Berntsen) sagde, at vi ønskede at fremstille os i Modsætning til Landet som Repræsentanter for Byerne. Det er slet ikke Tilfældet. Vi ønske kun, at der skal ske Ret og Skel til alle Sider, at Byerne skulle behandles paa en saadan Maade, at man ikke forfordeler dem til Fordel for Landet.